

Forberedt 11-12-2020
SDS Versjon 1.0

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet / stoffblandingen og av selskapet / foretaket

---

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: Friction free Aerosol
Produkt-nr.: -

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Anbefalt bruk:
Smøremiddel.

Bruk som frarådes:

Dette produktet må ikke brukes til andre formål enn det som er anbefalt, uten først å søke råd hos leverandøren.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet**Selskapsopplysninger:**

Lindemann ApS
Svalehøjvej 7
3650 Ølstykke
Denmark

Kontaktperson og mail:

sbl@lindemann.dk

Sikkerhetsdatablad er forberedt og validert av:

Mediator A/S, Centervej 2, DK-6000 Kolding. Konsulent: KN

1.4. Nødtelefonnummer

Giftinformasjonssentralen på tlf.nr.: 22 59 13 00

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

CLP (1272/2008):
Aerosol 1;H222, H229

Se fullstendige H-setninger under avsnitt 16.

2.2. Merkingselementer**Signalord:**

Fare

Ekstremt brannfarlig aerosol. (H222)
Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming. (H229)

Oppbevares utilgjengelig for barn. (P102)
Holdes borte fra varme, varme overflater, gnister, åpen flamme og andre antenningskilder. Røyking forbudt. (P210)
Ikke spray mot åpen flamme eller andre antenningskilder (P211)
Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke etter bruk. (P251)
Beskyttes mot sollys. Må ikke utsettes for temperaturer høyere enn 50 °C /122 °F. (P410 + P412)
Innhold/beholder leveres i samsvar med lokale bestemmelser. (P501)

2.3. Andre farer

-

Annen merkning:

-

Annet

-

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler**3.1/3.2. Stoffer / Stoffblandinger**

Innholdsstoff	Index-nr. / REACH-Reg. nr.	CAS-nr.	EF-nr.	CLP-klassifisering	Vkt/Vkt %	Note
Butan	601-004-00-0 / 01-2119474691-32-xxxx	106-97-8	203-448-7	Flam. Gas 1;H220, Press. Gas;H280	<40	-
Propan	601-003-00-5 / 01-2119486944-21-xxxx	74-98-6	200-827-9	Flam. Gas 1;H220, Press. Gas;H280	<40	-

Se fullstendige H-setninger under avsnitt 16.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak**4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak****Indånding:**

Oppsøk frisk luft.
Hold den skadelidende under observasjon.
Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.

Svelging:

Hvis man får sprøytetøv i munnen:
Skyll munnen grundig og drikk 1-2 glass vann i små slurker.
Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.

Hudkontakt:

Fjern forurensede klær.
Vask huden med såpe og vann.
Oppsøk lege ved vedvarende ubehag.

Øyekontakt:

Skylles med vann (bruk helst utstyr til øyevask) inntil irritasjonen går over. Oppsøk lege hvis symptomene ikke forsvinner.

Forbrenning:

Skyll med vann inntil smertene opphører. Fjern klær som ikke sitter fast i huden, kontakt lege eller sykehus. Fortsett om mulig skyllingen til legen overtar behandlingen.

Annen informasjon:

Når lege oppsøkes, må sikkerhetsdatabladet eller etiketten vises.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Kan virke lett irriterende på hud og øyne.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Vis dette sikkerhetsdatabladet til lege eller legevakt.

AVSNITT 5: Brannsløkkingstiltak**5.1. Sløkkingsmidler**

Slökk med pulver, skum, kullsyre eller vanntåke.
Bruk ikke vannstråle siden det kan spre brannen.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Ekstremt brannfarlig aerosol.
FORSIKTIG! Aerosolbeholdere kan eksplodere.
Oppvarming vil forårsake trykkstigning i emballasjen med fare for at den skal sprenge.
Ved brann dannes det farlig røykgass.
Lukkede beholdere som utsettes for ild avkjøles med vann.

5.3. Råd for brannmannskap

Hvis det er risiko for eksponering for damper og røykgasser, skal det brukes åndedrettsvern med lufttilførsel.
Hvis det kan gjøres uten fare, fjernes beholdere fra det branntruede området. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Bruk personlig verneutstyr - se avsnitt 8.

Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet. Bruk gnisfritt verktøy og eksplosjonssikkert utstyr.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Unngå unødvendige utslipp til omgivelsene.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Tørk opp mindre utslipp med en klut.

6.4. Henvvisning til andre avsnitt

Se avsnitt 8 for type verneutstyr.

Se avsnitt 13 for kassering.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Se under avsnitt 8 for opplysninger om forholdsregler ved bruk og personlig verneutstyr.

Produktet må brukes på steder med god ventilasjon.

Røyking og bruk av åpen ild forbudt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Produktet bør oppbevares forsvarlig, utilgjengelig for barn og ikke sammen med matvarer, dyrefôr, legemidler o.l.

Trykkbeholder. Beskyttes mot sollys, og må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C.

Unngå direkte sollys.

Oppbevares i overensstemmelse med lokale brannforskrifter.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Se applikasjonsavsnitt 1

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametre

Eksponeringsgrense ifølge forskrift om tiltaks- og grenseverdier nr. 1358, 2011 med endringer:

Innholdsstoff	Grenseverdi ppm / mg/m ³	Anmerking
Butan	250 / 600	-
Propan	500 / 900	-

DNEL/PNEC-verdi:

Ingen data.

8.2. Eksponeringskontroll

Det er ikke en eksponering scenario for dette produktet.

Egnede tiltak for eksponeringskontroll:

Bruk verneutstyr som angitt nedenfor.

Personlig verneutstyr:**Åndedrettsvern:**

Normalt ikke påkrevet.

Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes åndedrettsvern med filter A2.

Håndvern:

Hansker av plast eller gummi anbefales.

Vern av øyne/ansikt:

Normalt ikke påkrevet.

Bruk vernebriller ved risiko for sprut i øynene.

Hudvern:

Normalt ikke påkrevet.

Begrensning av eksponering av miljøet:

Det skal sikres at lokale utslippsbestemmelser overholdes.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper**9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

Utseende:	
Tilstandsform:	Aerosol
Farge:	-
Lukt:	-
Lukterskøl:	-
pH-verdi:	-
Smeltepunkt/frysepunkt (°C):	-
Startkokepunkt og kokeområde (°C):	-
Flammepunkt (°C):	-
Fordampningshastighet:	-
Antennelighet (fast stoff, gass) (°C):	-
Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense (vol-%):	-
Damptrykk:	-
Damptetthet (luft=1):	-
Relativ tetthet:	-
Løselighet(er):	-
Fordelingskoeffisient; n-oktanol/vann:	-
Selvantennelsestemperatur (°C):	-
Nedbrytningstemperatur (°C):	-
Viskositet:	-
Eksplosive egenskaper:	-
Oksidasjonsegenskaper:	-

9.2. Andre opplysninger

Ingen.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet**10.1. Reaktivitet**

Ingen data.

10.2. Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt når det brukes i henhold til leverandørens anvisninger.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen kjente.

10.4. Forhold som skal unngås

Unngå oppvarming og kontakt med antennelseskilder.

10.5. Uforenlige materialer

Ingen kjente.

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Ingen ved de anbefalte oppbevaringsforhold.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger**11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger****Akutt giftighet:**

Basert på eksisterende data er klassifiseringen ikke oppfylt.

Innholdsstoff	Opptaksvej	Art	Test	Resultat
Butan	Inhalering	Rotte	LC50/ 0,25 Timer	1443 mg/L air
Propan	Inhalering	Rotte	LC50/ 0,25 Timer	1443 mg/L air

Hudetsing/hudirritasjon:

Kan virke lett irriterende.

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon:

Kan virke irriterende på øyet.

Sensibilisering ved innånding eller hudkontakt:

Basert på eksisterende data er klassifiseringen ikke oppfylt.

Arvestoffskadelig virkning på kjønnceller:

Basert på eksisterende data er klassifiseringen ikke oppfylt.

Kreftframkallende egenskap:

Basert på eksisterende data er klassifiseringen ikke oppfylt.

Reproduksjonstoksisitet:

Basert på eksisterende data er klassifiseringen ikke oppfylt.

STOT — enkelteksponering:

Basert på eksisterende data er klassifiseringen ikke oppfylt.

STOT — gjentatt eksponering:

Basert på eksisterende data er klassifiseringen ikke oppfylt.

Aspirasjonsfare:

Basert på eksisterende data er klassifiseringen ikke oppfylt.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger**12.1. Giftighet**

Innholdsstoff	Testens varighet	Art	Test	Resultat
Butan	48 Timer:	Fisk	LC50	49,9 mg/L
Butan	48 Timer:	Vannloppe	LC50	69,43 mg/L
Butan	48 Timer:	Alge	EC50	19,37 mg/L
Propan	48 Timer:	Fisk	LC50	49,9 mg/L
Propan	48 Timer:	Vannloppe	LC50	69,43 mg/L
Propan	48 Timer:	Alge	EC50	19,37 mg/L

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Innholdsstoff	Nedbrytning i vannmiljøet	Test	Resultat
Butan	Ja	Gas exchange-biodegradation	385,5 Timer: 100%
Propan	Ja	Gas exchange-biodegradation	385,5 Timer: 100%

12.3.**Bioakkumuleringsevne**

Innholdsstoff	Bioakkumulasjons potensial	LogPow
Butan	Nei	2,8
Propan	Nei	2,8

12.4. Mobilitet i jord

Testdata foreligger ikke.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB vurdering

Blandingens tilfredsstillende ikke kriteriene for PBT eller vPvB.

12.6. Andre skadevirkninger

Ingen.

AVSNITT 13: Sluttbehandling**13.1. Avfallsbehandlingsmetoder**

Dette produktet er omfattet av regelverket om farlig avfall.

Samle søl og avfall i lukkede, tette beholdere for kassering i henhold til reglene om behandling av farlig avfall. Avfallet skal deklarerer og leveres til innsamlere og anlegg godkjent for håndtering av farlig avfall.

Avfallskode-EAL	Beskrivelse	Norsk avfallsstoffnumm
16 05 04	Gass i trykkbeholdere (herunder haloner) som inneholder farlige stoffer	7055

Særlig merking:

-

Forurennet emballasje:

Tom emballasje og rester skal leveres til den kommunale avfallsordningen for farlig avfall.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

Produktet dekkes av reglene for transport av farlig gods.

14.1 -14.4.**ADR**

FN-nummer:	FN-forsendelsesnavn	Transportfareklasse(r)	Emballasjegrupper
1950	AEROSOLBEHOLDERE	2.1	-

IMDG

14.1. UN number or ID	14.2. UN proper shipping name	14.3. Transport hazard class(es)	14.4. Packing group
1950	AEROSOLS	2.1	-

14.5. Miljøfare

-

14.6. Særskilte forholdsregler for brukeren

-

14.7. Transporteres i løs form i henhold til tillegg II av MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ikke relevant.

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk**15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen****Kilder:**

Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2006 om registrering, evaluering, autorisasjon og restriksjoner av kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europeisk kjemikalieagentur og om endring av direktiv 1999/45/EF og opphevelse av Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissjonens forordning (EF) nr. 1488/94 og Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissjonens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med endringer.

Forskrift 2004 nr. 922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (Produktforskriften) med endringer.

Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP), 16.06.2012 nr. 622, med endringer.

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 01.06.2004 nr. 930, med endringer.

Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier) 06.12.2011 nr. 1358 med endringer.

Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning 06.12.2011 nr. 1355 med endringer.

Lov om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk [brannfarligvareloven] Lov om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk [brannfarligvareloven] (LOV-1971-05-21-47).

Annen merkning:

-

Anvendelsesbegrensninger:

-

Krav om særlig utdanning:

-

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Ingen.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Utarbeidet etter av EU forordninga 1907/2006 (REACH)

Annen informasjon:**Kilder:**

Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006/EF (REACH).

Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 (CLP).

EU forordning nr. 276/2010

Direktiv 2000/532/EF

ECHA – Det europeiske kjemikaliebyrået.

Fullstendig tekst for H-setninger som det refereres til i avsnitt 2+3:

H220	Ekstremt brannfarlig gass.
H222	Ekstremt brannfarlig aerosol.
H229	Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming.
H280	Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming.

Klassifisering i samsvar med forordning (EF) nr. 1272/2008:

Aerosol 1;H222, H229   Sakkyndig skjønn

Forkortelser og akronymer brukt i sikkerhetsdatabladet:

REACH: Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensninger av kjemikalier.

CLP: Forordning om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger; forordning (EF) nr. 1272/2008.

CAS-nummer: Identifikasjonsnummer som er gitt et stoff i Chemical Abstracts Service.

EF-nummer: EINECS- og ELINCS-nummer (se også EINECS og ELINCS).

DNEL: Avledet nivå uten virkning.

PNEC: Beregnet null-effekt-konsentrasjon.

STOT: Giftvirkning på bestemte organer.

LD50: Dødelig dose for 50 % av en testpopulasjon (median dødelig dose).

LC50: Dødelig konsentrasjon for 50 % av en testpopulasjon.

EC50: Den konsentrasjon som gir 50% effekt på en bestemt parameter (feks. vekst) i en toksisitetstest

PBT: Persistent, bioakkumulerende og giftig stoff.

vPvB: Svært persistent og svært bioakkumulerende.

NOEC: Den høyest testede konsentrasjonen hvor en studie ikke har observert en statistisk signifikant effekt i eksponert populasjon sammenlignet med en passende kontrollgruppe.

NOAEL: Den høyest testede dosen eller det høyest testede eksponeringsnivået hvor det ikke forekommer statistisk signifikant økning i forekomsten eller alvorlighetsgraden av bivirkningene mellom den eksponerte befolkningen og en passende kontrollgruppe. Enkelte effekter kan oppstå på dette nivået, men de oppfattes ikke som skadelige eller forløpere for skadelige effekter.

Annet:

Opplysningene i dette sikkerhetsbladet gjelder kun produktet nevnt i avsnitt 1 og er ikke nødvendigvis gjeldende ved bruk sammen med andre produkter.

Endringer er blitt gjort i følgende avsnitt:

-

Dette databladet erstatter versjon:

-